

Štěpán Končal, *Černínové z Chudenic a jejich sídla v západních Čechách v 17. století*,
Bakalářská práce, Historický ústav, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity v Českých
Budějovicích, České Budějovice 2022, 61 s.

Posudek oponentky bakalářské práce

Štěpán Končal zkoumal ve své bakalářské práci proměny majetkové držby rodu Černínů z Chudenic v průběhu 17. století. V první části práce srovnal osudy tří synů Jana Černína z Chudenic, z nichž se každý během českého stavovského povstání rozhodl pro jinou strategii. Přitom se právem zaměřil zvláště na Heřmana Černína z Chudenic, který díky své obratné politice a loajalitě vůči Habsburkům zásadně rozšířil svůj majetek, jenž byl původně dosti skrovný. Výzkumem budování rozsáhlé rodové državy a jejího spravování v průběhu třicetileté války otevřel autor jedno z důležitých témat, jemuž stále ještě nebyla v historiografii věnována dostatečná pozornost. Ve druhé části své práce pak sledoval, jakým způsobem vládli rozsáhlým majetkem Humprecht Jan Černín a jeho syn Heřman Jakub Černín z Chudenic.

V úvodu vyložil autor svůj badatelský záměr, představil klíčové práce o rodu Černínů a zabýval se definováním pojmů rezidence a rezidenční síť. Prameny, z nichž čerpal, oproti tomu zmínil jen letmo. Neúmyslně tak upozornil na svůj celkový metodologický přístup, jenž spočíval v přejímání a vyzdvihování informací obsažených ve starších publikacích o Černínech, zatímco archivní prameny využíval do značné míry jen k ilustrování známých skutečností a nepodroboval je hlubšímu výzkumu a kritice. V případě bakalářské práce je však možné takový přístup tolerovat.

V první části přinesla předložená kvalifikační práce zajímavé shrnutí osudů Diviše Černína z Chudenic. Nejstarší ze synů Jana Černína z Chudenic se zúčastnil povstání proti Habsburkům, což ho dovedlo až na popraviště při známé staroměstské exekuci 21. června 1621. Jeho osobností se však čeští historikové dosud dostatečně nezabývali, a proto kapitolu zaměřenou na jeho osudy vítám, jen bych navrhla její oddělení od předchozího výkladu o počátcích rodu Černínů a jeho osudech před stavovským povstáním.

Za jednu z klíčových částí práce považuji výklad o politických a majetkových aktivitách Heřmana Černína z Chudenic. Právě v období následujícím po popravě staršího bratra Diviše získával Heřman obrovské majetky díky odkupováním konfiskátů, u nichž mu ještě císař odpouštěl části některých plateb. Ocenění si zaslouží zpracování této problematiky i skutečnost, že autor zakupovaná panství zanesl na mapu, což názorněji ukázalo na některé rysy Černínovy strategie při rozšiřování rodové domény. Důležité bylo též načrtnutí způsobu, jakým se o tyto nově získané statky starala Heřmanova třetí manželka Sylvie Kateřina. Výklad o spolupráci šlechtických manželů a zabezpečení panství v době, kdy se hlava rodu musela věnovat dvorské politice či vykonávání zemských úřadů, považuji za významný a inspirativní i pro výzkum týkající se dalších rodů. V předložené kvalifikační práci ovšem postrádám odpovědi na otázky, jež tato problematika logicky přináší. Sylvie Kateřina byla až třetí manželkou, kterou si Černín bral již v dosti pokročilém věku, jak byla tedy správa rozsáhlé rezidenční sítě zajištěna do té doby? Předchozí manželky se jako hospodářky neangažovaly? Ujala se mladá Sylvie Kateřina správy černínských majetků ihned po sňatku, nebo až po několikaleté přípravě? Byla mezi černínskými úředníky výrazná osobnost, o jejíž rady se tato šlechtična mohla opírat? Kde se

vlastně nejvíce zdržoval Heřman Černín z Chudenic v době, kdy za něho manželka spravovala rodové statky? Na základě jakých úvah a rodových kontaktů se vlastně vysoce postavený a zámožný šlechtic rozhodl právě pro tuto ženu? (Autorovu teorii, že Heřman Černín z Chudenic pouze hledal mladou ženu, která by mu dala potomka, oslabuje fakt, že podobných mladých šlechticů byl v tehdejší stavovské společnosti nadbytek.)

Otázky spjaté s vykonáváním úřadů a současnou správou rozlehlého panství se autorovi lépe podařilo zodpovědět v kapitole věnované Humprechtovi Janovi Černínovi z Chudenic, který jako prasynovec výše zmíněného Heřmana Černína celou rodovou doménu zdědil. Část věnovaná jeho hospodaření obsahuje několik zajímavých postřehů, jež se týkají snahy o zajištění nějakého majetku i pro mladšího syna, stejně jako využívání některých rezidencí. Také problematiku přejíždění mezi jednotlivými rezidencemi a jejich roli praktickou i symbolickou (zvláště u chudenického zámku) vystihl autor lépe v kapitolách věnovaných Humprechtovi Janovi Černínovi a jeho synovi Heřmanovi Jakubovi Černínovi než v případě jejich předchůdce Heřmana Černína z Chudenic.

Co se týče stylistiky, je tato diplomová práce napsána čtivým a srozumitelným jazykem. Bohužel se v ní vyskytují překlipy, které naznačují, že autor ve spěchu přestyloval věty a již některá spojení nestihl upravit.

Celkově se autor ve své kvalifikační práci zabýval několika pozoruhodnými tématy, jež souvisela se šlechtickou kariérou v období třicetileté války, zakupováním konfiskátů, rozšiřováním panství i jeho správou. Nadto metodologicky velmi slibně pracoval s problematikou praktické i symbolické úlohy jednotlivých rezidencí. Mnohé z těchto oblastí však zkoumal pouze v případě jednoho z Černínů z Chudenic, zatímco u druhých je opominul. Často také zkoumaný problém opustil a přešel k jinému námětu dříve, než zodpověděl otázky, jež se přímo nabízely. Jeho kvalifikační práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře**.